ਮਾਸਟਰ ਆਯੁਸ਼

ਬਨਾਮ

ਦ ਬ੍ਰਾਂਚ ਮੈਨੇਜਰ, ਰਿਲਾਇੰਸ ਜਨਰਲ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੋ. ਲਿਮਿਟੇਡ & ਅਨੁ.

(2022 ਦਾ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2205-2206)

ਮਾਰਚ 29, 2022

[ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ ਅਤੇ ਵੀ. ਰਾਮਾਸੁਬਰਮਾਨੀਅਨ, ਜੇ.ਜੇ.]

ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ – ਮੁਆਵਜ਼ਾ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ 2010 ਵਿੱਚ ਪੰਜ ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਵਿੱਚ ਹਾਦਸਾ ਝੱਲਿਆ – ਉਸ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਲੱਗੀਆਂ ਅਤੇ ਉਹ ਪੈਰਾਪਲੇਜਿਕ ਮਰੀਜ਼ ਬਣ ਗਿਆ – ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਦੋਵੇਂ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਚਲਾ ਸਕਦਾ ਅਤੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਦੀ ਹਾਨੀ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਅਤੇ ਆਂਤ ਦੀ ਕਬਜ਼ ਅਤੇ ਬਿਸਤਰੇ ਦਾ ਜ਼ਖਮ ਹੋ ਗਿਆ – ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ 18,24,000:- ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ – ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਨੇ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 13,46,805:- ਤੱਕ ਘਟਾ ਦਿੱਤਾ – ਅਪੀਲ 'ਤੇ, ਫੈਸਲਾ: ਰਾਜ ਨੋਟੀਫਿਕੇਸ਼ਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਕਾਮਿਆ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਲਗਭਗ 3,700:- ਸੀ – ਇਸ ਲਈ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਇਸ ਮਾਨਤਾ 'ਤੇ ਆਧਾਰਿਤ ਹੋਣਾ ਸੀ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਣਾ ਸੀ – ਕੁਸ਼ਲ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇ ਨਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਲਈ 40% ਵੀ ਮਿਲਣਗੇ – ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ 49,93,000:- ਹੋਵੇਗਾ (ਜਿਸ ਵਿੱਚ 11,18,880:- ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਕਾਰਨ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ; 5,74,000:- ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ; 10,00,000:- ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ; 10,00,000:- ਵਿਆਹ/ਕਮਾਈ ਅਤੇ ਸੁਖ-ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ; 3,00,000:- ਦਰਦ, ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਸੁਖ-ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ; 8,00,000:- ਇੱਕ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੇ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਲਈ ਅਤੇ 2,00,000:- ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ) ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਆਜ ਸਮੇਤ ਜੋ ਕਿ 7.5% ਪ੍ਰਤੀ ਵਰ੍ਹਾ ਹੈ, ਦਾਵੇ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਵਸੂਲੀ ਤੱਕ।

ਮੋਟਰ ਵਾਹਨ – ਮੁਆਵਜ਼ਾ – ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ – ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਚੋਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ – ਫੈਸਲਾ: ਇਹ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ – ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਗਿਣਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਿਵਾਏ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੇ।

ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦਿਆਂ, ਅਦਾਲਤ ਨੇ

ਫੈਸਲਾ:1. ਮੌਜੂਦਾ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, 2010-11 ਲਈ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਵੀ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਧੀਨ ਨਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰਾਂ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਜ਼ਦੂਰੀ 19.02.2007 ਨੂੰ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਮਿਨੀਮਮ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਤੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, 2010-11 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਕਾਮਿਆ ਨੂੰ ਦੇਣ ਯੋਗ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਰੁ. 3780 ਦੇ ਕਰੀਬ

ਹੈ। ਇਸ ਨਜ਼ਰੀਏ ਤੋਂ, ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੇ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਰੁ.3700/- ਤੇ ਗੌਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਇਸ ਧਾਰਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਕਾਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਾਲਿਗ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਮਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ। ਕੁਸ਼ਲ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਲਈ 40% ਵੀ ਮਿਲਣਗੇ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰੁ.3700/- ਪਲੱਸ 40%, ਜੋ ਕਿ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਰੁ. 5180/- ਬਣਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ 18 ਦਾ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਕਾਰਨ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਰੁ.11,18,880/- ਬਣਦਾ ਹੈ, ਯਾਨੀ, (3700+1480=5180) x 12 x 18. [ਪੈਰਾ 7, 8, 9 ਅਤੇ 10]

ਕਾਕਾਜੀ ਬਨਾਮ ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ (2020) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 413 – ਵੱਖਰਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਣੈ ਸੇਠੀ & ਓਰਸ. (2017) 16 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 680: [2017] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ. 101 – ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

2. ਨਿੱਜੀ ਚੋਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਣ ਕਰਨਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਗਿਣਤੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਪਰ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਸਰੀਰਕ ਹਾਲਤ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਬਾਕੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਹਾਇਕ ਉਪਕਰਣ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਚੱਲ ਸਕਦਾ ਹੋਵੇ। ਉਪਕਰਣ ਨੂੰ ਹਰ 5 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਬਦਲਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, 2 ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ ਯਾਨੀ, ਰੁ.10 ਲੱਖ ਦੇਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਆਪਣਾ ਬਚਪਨ ਗੁਆਇਆ ਹੈ ਸਗੋਂ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਹੋਇਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਵੀ ਦੇਣਾ ਲੋੜੀਂਦਾ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਟੈਕਸੀ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਅਨੇਕਾਂ ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਈਵਰਾਂ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਹੋਰ ਵੀ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਉਸ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹਾਲਤ ਦਾ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਿਸਨੇ ਲੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਖੋ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਪਿਆਂ ਨੇ ਉਸ ਨੂੰ ਟੈਕਸੀ ਵਿੱਚ ਲਿਜਾਇਆ, ਸ਼ਾਇਦ ਉਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੋਲ ਉਪਲਬਧ ਇਕੋ ਵਿਕਲਪ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਆਵਾਜਾਈ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਰੁ.2 ਲੱਖ ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।[ਪੈਰਾ 12]

3. ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਪੋਸ਼ਣ ਜਾਂ ਬਚਪਨ ਦੀ ਖੋਈ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਅਧੀਨ ਆਕਲਿਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸਮਾਹਿਤ ਹੈ। ਕਾਜਲ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲਾ ਅਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਨਿਰਧਾਰਣ ਦੇ ਹੋਰ ਸਿਦਾਂਤਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਕੁੱਲ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰੁਪਏ 49,93,000/- (ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਭਰ ਲਈ ਸਥਾਈ ਅਪਾਹਜਤਾ ਕਾਰਨ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਰੁਪਏ 11,88,870; ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਰੁਪਏ 5,74,000/-; ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਅਰਥਾਤ ਚੱਲਣ ਲਈ ਦੋ ਸਹਾਇਕ ਉਪਕਰਣਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ ਰੁਪਏ 10,00,000/-; ਦਰਦ, ਪੀੜਾ ਅਤੇ ਸੁਖ-ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਰੁਪਏ 10,00,000/-; ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਰੁਪਏ 3,00,000/-; ਇੱਕ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੇ ਚਾਰਜਿਜ਼ ਲਈ ਰੁਪਏ 8,00,000/- ਅਤੇ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਖਰਚਿਆਂ ਲਈ ਰੁਪਏ 2,00,000/-) ਸਮੇਤ ਹੈ, ਨਾਲ ਹੀ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਵਿਆਜ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਅਰਥਾਤ 7.5% ਪ੍ਰਤੀ ਵਰ੍ਹਾ ਦਾਵਾ ਅਰਜ਼ੀ

ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਦਾਇਗੀ ਤੱਕ।[ਪੈਰਾ 13, 14]

ਕਾਜਲ ਬਨਾਮ ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ, (2020) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ. 413 — ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ।

4. ਚੂੰਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਰੁਪਏ 10,00,000/- ਦੀ ਰਕਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ ਰੁਪਏ 10,00,000/- ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਕਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਹ ਰਕਮ ਅਡਜਸਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਬਾਕੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਰਸੀਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਆਜ ਦਰ ਆਕਰਸ਼ਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕੇ। ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਨਾਬਾਲਗ ਹੋਣ ਦੌਰਾਨ, ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਰਾਇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚਾ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਣ 'ਤੇ ਰਕਮ ਕੱਢਣ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਲੈਣ ਲਈ ਖੁੱਲ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗਾ।[ਪੈਰਾ 15][841-B-D]

ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਕੇਰਲ ਸਟੇਟ ਰੋਡ ਟਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਤ੍ਰਿਵੇਂਦਰਮ ਬਨਾਮ ਸੁਸਾਮਾ ਥਾਮਸ ਅਤੇ ਹੋਰ (1994) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 176 - 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਕੀਤਾ।

ਕੇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਹਵਾਲਾ

[2017] 13 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 100 ਪੈਰਾ 9 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

(2020) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਆਰ 413 ਵੱਖਰਾ ਪੈਰਾ 11

(2020) 4 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 413 ਪੈਰਾ 13 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

(1994) 2 ਐਸ.ਸੀ.ਸੀ 176 ਪੈਰਾ 15 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਸਿਵਲ ਅਪੀਲੀ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ: ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰਬਰ 2205- 2022 ਦਾ 2206।

ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ 07.09.2020 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਆਦੇਸ਼ ਤੋਂ 2014 ਦੇ ਐਮ ਐਫ ਏ ਨੰ.3077 c/w ਐਮ ਐਫ ਏ ਨੰ.8297 ਵਿੱਚ ਬੰਗਲੁਰੂ ਵਿਖੇ ਕਰਨਾਟਕ ਦਾ 2014 ਦੇ.

ਸ਼ੇਖਰ ਜੀ.ਦੇਵਾਸਾ, ਮਨੀਸ਼ ਤਿਵਾੜੀ, ਸ਼ਸ਼ੀ ਭੂਸ਼ਣ ਨਗਰ, ਕੁ. ਸਤਵਿਸਾ ਪਟਨਾਇਕ, ਮੈਸਰਜ਼ ਦੇਵਾਸਾ ਐਂਡ ਕੰਪਨੀ, ਐਡਵ. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ।

ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਨਿਧੀ ਸਹਾਏ, ਸ਼ਸ਼ਾਂਕ ਮਨੀਸ਼, ਐਡਵੋਕੇਟ. ਜਵਾਬ ਦੇਣ ਵਾਲਿਆਂ ਲਈ।

ਵੱਲੋਂ ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਸੁਣਾਇਆ ਗਿਆ

ਹੇਮੰਤ ਗੁਪਤਾ, ਜੇ.

1. ਇਹ ਅਪੀਲ 21.9.2010 ਨੂੰ ਵਾਪਰੇ ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ ਦੇ 5 ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਪੀੜਤ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜਿਸ ਨੇ 19.7.2020 ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਵਾਲੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਚੁਣੌਤੀ ਦਿੱਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਰੁਪਏ 13,46,805/, ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਸਿੱਖਿਆ ਮੋਟਰ ਐਕਸੀਡੈਂਟ ਕਲੇਮਜ਼ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ[1] ਦੁਆਰਾ ਰੁਪਏ 18,24,000/- ਦਾ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

2. ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਸੱਟਾਂ ਕਾਰਨ ਅਪਰਯਾਪਤ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਰਕਮ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਪੈਰਾਪਲੇਜਿਕ ਮਰੀਜ਼ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਡਾ. ਅਮਿਤੀਸ਼ ਨਾਰਾਇਣਾ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਅਤੇ ਡਾ. ਐਸ. ਅਦਨਾਂਥਾ ਨੂੰ ਪੀਡਬਲਿਊ-3 ਵਜੋਂ ਜਾਂਚਿਆ ਹੈ। ਡਾ. ਅਦਨਾਂਥਾ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸਟੀਚਿਊਟ ਆਫ ਮੈਂਟਲ ਹੈਲਥ & ਨਿਊਰੋਸਾਇੰਸਿਜ਼, ਬੈਂਗਲੋਰ ਤੋਂ ਇੱਕ ਮੈਡੀਕਲ ਸਪੈਸ਼ਲਿਸਟ ਹਨ। ਹਸਪਤਾਲ ਵੱਲੋਂ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਡਿਸਚਾਰਜ ਸਾਰਾਂਸ ਐਕਸ. ਪੀ/10 ਹੈ। ਡਿਸਚਾਰਜ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਆਪਣੇ ਦੋਵੇਂ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਹਿਲਾਉਣ ਦੇ ਸਮਰੱਥ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਦੀ ਹਾਨੀ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਤਾ, ਆਂਤਾਂ ਦੀ ਕਬਜ਼ ਅਤੇ ਬਿਸਤਰੇ ਦਾ ਜਖਮ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਮਰ

ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਲਗਭਗ 5 ਸਾਲ ਦੀ ਉਮਰ ਹੋਣ ਕਾਰਨ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਬਚਪਨ ਗੁਆ ਲਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਆਪਣੇ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਕੰਮਾਂ ਲਈ ਹੋਰਾਂ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਹੈ। ਪੀਡਬਲਿਊ-2 ਡਾ. ਅਮਿਤੇਸ਼ ਨਾਰਾਯਣ ਨੇ ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਐਕਸ.ਪੀ/12 ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਮੰਗਲੌਰ ਦੇ ਕਸਤੂਰਬਾ ਮੈਡੀਕਲ ਕਾਲਜ ਹਸਪਤਾਲ ਵਿੱਚ ਵਿਭਾਗ ਦੇ ਮੁਖੀ ਹਨ। ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੜ੍ਹਦਾ ਹੈ:

"ਕੇਐਮਸੀ ਹਸਪਤਾਲ 30.04.2013

ਮੰਗਲਵਾਰ

ਜਿਸ ਨੂੰ ਵੀ ਇਹ ਸੰਬੋਧਿਤ ਹੈ

ਇਹ ਸਰਟੀਫਾਈ ਕਰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਮਾਸਟਰ ਆਯੁਸ਼ ਵੀ/8ਸਾਲ ਵੇਦਵਾ ਦਾ ਪੁੱਤਰ (ਬੀਸੀ ਰੋਡ ਦਾ ਵਾਸੀ) ਆਰਟੀਏ ਕਾਰਨ ਟੀ0-ਟੀ1 ਰੀੜ੍ਹ ਦੀ ਹੱਡੀ ਦੇ ਘਾਵ ਦੇ ਬਾਅਦ ਟ੍ਰਾਮੈਟਿਕ ਪੈਰਾਪਲੀਜੀਆ ਦਾ ਜਾਣਿਆ ਕੇਸ ਹੈ। ਉਹ ਐਲਐਲ ਮਾਂਸਪੇਸ਼ੀਆਂ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਮੋਟਰ ਅਤੇ ਸੈਂਸਰੀ ਰਿਕਵਰੀ ਕਾਰਨ ਚੱਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ।

ਉਹ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਣ 'ਤੇ ਕਾਫੀ ਸੰਕੋਚ ਅਸਤਾਸੀਆ ਦਾ ਰਵੱਈਆ ਦਿਖਾਉਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਡਿੱਗ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਅਪੰਗਤਾ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਸ ਦੀ 100% ਸਥਾਈ ਸਰੀਰਕ ਅਪੰਗਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹ ਚੱਲ ਨਹੀਂ ਸਕੇਗਾ।

ਥੈਰੇਪੀ ਦੇ ਬਾਅਦ, ਮੋਟਰ ਅਤੇ ਸੈਂਸਰੀ ਪਹਿਲੂਆਂ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਹਿੱਸਾ ਰਿਕਵਰੀ ਹੋਈ ਹੈ ਪੈਲਵਿਕ ਗਰਡਲ ਪੱਧਰ ਤੱਕ। ਹੋਰ ਰਿਕਵਰੀ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਉਸ ਨੂੰ ਏਡਵਾਂਸਡ ਰਿਸਿਪ੍ਰੋਕੇਟਿੰਗ ਗੈਟ ਆਰਥੋਸਿਸ (ਏਆਰਜੀਓ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਦੀ ਸਲਾਹ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਹੈ ਦੋਹਾਂ ਕੋਹਣੀਆਂ ਦੇ ਕ੍ਰੱਚਾਂ ਨਾਲ।

ਦੋਹਾਂ ਕੋਹਣੀਆਂ ਦੇ ਕ੍ਰੱਚਾਂ ਨਾਲ ਏਡਵਾਂਸਡ ਰਿਸਿਪ੍ਰੋਕੇਟਿੰਗ ਗੈਟ ਆਰਥੋਸਿਸ (ਏਆਰਜੀਓ) ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਹ ਸਵੈ-ਚਾਲਨ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ।

ਇਹ ਉਸ ਦੇ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਲਈ ਇੱਕ ਵੱਡੀ ਉਪਲਬਧੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਜੰਤਰ ਉਸ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤ੍ਰਿਤ ਮੋਬਿਲਿਟੀ ਸਮਰੱਥਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ।

ਉਸ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰੱਕੀ ਲਈ ਸਾਡੀਆਂ ਸਭ ਤੋਂ ਚੰਗੀਆਂ ਸ਼ੁਭਕਾਮਨਾਵਾਂ ਅਤੇ ਆਸ਼ੀਰਵਾਦ।

ਸਦ/-

ਡਾ. ਅਮਿਤੇਸ਼ ਨਾਰਾਯਣ

ਪ੍ਰੋਫੈਸਰ & ਐਚ.ਓ.ਡੀ

ਫਿਜ਼ੀਓਥੈਰੇਪੀ ਵਿਭਾਗ

ਕੇ.ਐਮ.ਸੀ. ਹਸਪਤਾਲ

ਅੰਬਲਪਾਡੀ ਸਰਕਲ, ਮੰਗਲੋਰ-575001

ਈਮੇਲ: amitesh_mh@yahoo.com

ਮੋਬ: 9448309380"

3. ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਅਤੇ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਅਧੀਨ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਹੇਠਾਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ:

ਕ੍ਰਮ ਨੰ.	ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ	ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਰਕਮ	ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੀ ਰਕਮ
1	ਅਯੋਗਤਾ	ਰੁ.2,25,000/-	ਰੁ. 1,26,000/-
2	ਦਰਦ ਅਤੇ ਪੀੜ	ਰੁ.1,00,000/-	ਰੁ. 1,20,000/-
3	ਸੁਖ-ਸੁਵਿਧਾਵਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ	ਰੁ.1,00,000/-	ਰੁ. 2,00,000/-
4	ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚੇ	ਰੁ.1,61,805/-	ਰੁ. 54,000/-
5	ਭਵਿੱਖ ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚੇ ਭਾਵ ਉਪਕਰਣ ਦੀ ਖਰੀਦ ਵੱਲ	ਰੁ.50,000/-	ਰੁ. 5,00,000/-
6	ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੇ ਚਾਰਜ	ਰੁ.70,000/-	ਰੁ. 10,000/-
7	ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਚਾਰਜ	ਰੁ.70,000/-	ਰੁ. 50,000/-
8	ਖਾਣਾ ਅਤੇ ਪੋਸ਼ਣ	ਰੁ.70,000/-	ਰੁ. 20,000/-
9	ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਵੱਲ	ਐਨ.ਏ.	ਰੁ. 1,00,000/-
10	ਬਚਪਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਵੱਲ	ਐਨ.ਏ.	ਰੁ. 50,000/-
	ਕੁੱਲ	ਰੁ.13,46,805/-	ਰੁ. 13,24,000/-

4. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚੇ ਆਪਣੇ ਆਪ ਵਿੱਚ ਰੁ.5,73,700/- ਦੇ ਹਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਐਕਸ. ਪੀ11 ਅਨੁਸਾਰ, ਜਦਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਕੇਵਲ ਰੁ.1,61,805/- ਦੀ ਰਕਮ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਭਵਿੱਖ ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚੇ ਲਈ ਰੁ 50,000/- ਦੀ ਰਕਮ ਦੇਣ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ, ਜੋ ਕਿ ਬਿਨਾਂਤੀਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਵਰਤੋਂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਉਪਕਰਣ ਲਈ ਹੈ, ਪਰ ਪੀਡਬਲਿਊ2- ਡਾ. ਅਮਿਤੇਸ਼ ਨਾਰਾਇਣ ਦੇ ਬਿਆਨ ਅਨੁਸਾਰ, ਉਪਕਰਣ ਕੇਵਲ 25 ਕਿਲੋਗ੍ਰਾਮ ਤੱਕ ਦਾ ਭਾਰ ਉਠਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਹਰ 5 ਸਾਲ ਬਾਅਦ ਬਦਲਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਚਾਰਜ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਵੱਲੋਂ ਰੁ.20,000/- ਦੇ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ ਜੋ ਕਿ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ ਵੱਲੋਂ ਰੁ.70,000/- ਤੱਕ ਵਧਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਤਰਕ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਵਾਧਾ ਅਜੇ ਵੀ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੈਕਸੀ ਖਰਚੇ ਤੋਂ ਘੱਟ ਹੈ। ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਐਕਸ ਪੀ-13 ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਟੈਕਸੀ ਖਰਚੇ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਕਿ ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਈਵਰ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਇਹ ਦੱਸਿਆ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਟੈਕਸੀ ਰਾਹੀਂ ਕਿਉਂ ਲਿਜਾਇਆ ਗਿਆ ਜਦੋਂ ਕਿ ਹੋਰ ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਸਾਧਨ ਉਪਲਬਧ ਸਨ। ਹੋਰ ਵੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦੇ ਚਾਰਜ ਲਈ ਰੁ.70,000/- ਅਤੇ ਅਯੋਗਤਾ ਲਈ ਰੁ.2,25,000/- ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ਜੋ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਾਕਾਫੀ ਹਨ।

5. ਪੀਡਬਲਿਊ-1 ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਸਪਾਲਿਆ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦਾ ਪਿਤਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਸਿੱਖਿਆਪ੍ਰਾਪਤ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਕਿ ਪਿਤਾ ਨੇ ਆਪਣੇ ਕਾਰਜ ਜਾਂ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਦਿਖਾਉਣ ਲਈ ਕੋਈ ਸਮੱਗਰੀ ਪੇਸ਼ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ। ਅਸੀਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੇ ਇਸ ਨਿਰਣੇ ਨਾਲ ਸਹਿਮਤ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਇਕ ਵਾਰ ਉਸ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਹੈ, ਉਸ ਨੇ ਆਪਣਾ ਕਾਰਜ ਦਿਖਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤ ਦਾ ਸਕੱਤਰ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ, ਉਹ ਇੱਕ ਸਰਕਾਰੀ ਮੁਲਾਜ਼ਮ ਹੈ।

6. ਇਹ ਵੀ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਕਾਜਲ ਬਨਾਮ ਜਗਦੀਸ਼ ਚੰਦ ਅਤੇ ਹੋਰ ਵਜੋਂ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਇੱਕ ਫੈਸਲੇ ਵਿੱਚ, ਜ਼ਖਮੀ ਇੱਕ 12 ਸਾਲਾ ਕੁੜੀ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਸ ਹੱਦ ਤੱਕ ਸੱਟ ਲੱਗੀ ਸੀ ਕਿ ਉਸਦੀ ਆਈ.ਕਿਊ. ਉਸਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਇੱਕ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮੁਕਾਬਲੇ 20% ਤੋਂ ਵੀ ਘੱਟ ਹੋ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਮੈਡੀਕਲ ਬੋਰਡ ਨੇ ਉਸਦੀ ਸਮਾਜਿਕ ਉਮਰ ਨੂੰ ਸਿਰਫ 9 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਬਰਾਬਰ ਆਂਕਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਮੰਨਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਕਟ ਦੀ ਸਕੈਡਿਊਲ II ਨੂੰ ਹਰ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਮਲਟੀਪਲਾਇਅਰ ਲਈ ਇੱਕ ਗਾਈਡ ਵਜੋਂ ਵਰਤਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਅਨੁਸਾਰ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਸੀ:

"6. ਇਨਸਾਨੀ ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਨਿੱਜੀ ਵਾਂਝ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਨਾਲ ਬਰਾਬਰ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹੀ ਕੰਮ ਐਕਟ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਕਰਨ ਲਈ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਦੇ ਮੁਆਵਜੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸਮਝਦਾਰੀ ਭਰਪੂਰ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਜੋ ਦਾਵੇਦਾਰ ਨੂੰ ਪੀੜਤ ਦੁਆਰਾ ਭੁਗਤੇ ਗਏ ਨੁਕਸਾਨ ਲਈ ਮੁਆਵਜਾ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਮੁਆਵਜਾ ਬਹੁਤ ਜਿਆਦਾ ਸੰਭਾਲ ਕੇ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ, ਪਰ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਮੁਆਵਜਾ ਇੰਨਾ ਵੀ ਉਦਾਰ ਢੰਗ ਨਾਲ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਕਿ ਇਹ ਦਾਵੇਦਾਰ ਲਈ ਇੱਕ ਇਨਾਮ ਬਣ ਜਾਵੇ। ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜਾ ਲਗਾਉਂਦੇ ਸਮੇਂ ਵਾਂਝ ਦੀ ਡਿਗਰੀ ਅਤੇ ਅਜਿਹੇ ਵਾਂਝ ਕਾਰਨ ਹੋਏ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਅਜਿਹਾ ਮੁਆਵਜਾ ਹੀ ਹੈ ਜਿਸ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਮੁਆਵਜਾ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਨਿੱਜੀ

ਚੋਟਾਂ ਲਈ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਮੁਆਵਜਾ ਜਾਂ ਨੁਕਸਾਨ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਉਸਦੀ ਪੂਰੀ ਜਿੰਦਗੀ ਦੌਰਾਨ ਭੁਗਤੇ ਗਏ ਵਾਂਝ ਲਈ ਕਾਫੀ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਸਿਰਫ ਟੋਕਨ ਨੁਕਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋਣੇ ਚਾਹੀਦੇ।"

xxx xxx xxx

12. ਨਿੱਜੀ ਚੋਟਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਅਸੀਸਮੈਂਟ ਵੱਡੀਆਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀ ਹੈ। ਸਰੀਰਕ ਅਤੇ ਮਾਨਸਿਕ ਨੁਕਸਾਨ ਨੂੰ ਮੌਦਰਿਕ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਬਦਲਣਾ ਆਸਾਨ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੁਝ ਗਣਨਾ ਅਤੇ ਅਨੁਮਾਨ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਜਿੰਨੀ ਵਧੀਆ ਹੋ ਸਕੇ, ਇੱਕ ਅਸੀਸਮੈਂਟ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

xxx xxx xxx

27. ਇੱਕ ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਮੁਆਵਜਾ ਦੀ ਅਸੀਸਮੈਂਟ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਇੱਕ ਕਾਰਕ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਦਾਵਾ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਾਰ ਹੀ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਦਾਵੇਦਾਰ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਕੋਰਟ ਵਿੱਚ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਆ ਸਕਦਾ ਮੁਆਵਜਾ ਵਧਾਉਣ ਲਈ ਅਰਜ਼ੀ ਦੇਣ ਲਈ ਕਿ ਕੁਝ ਵਾਧੂ ਖਰਚ ਹੋ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਆਵਜਾ ਦੀ ਅਸੀਸਮੈਂਟ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਜਾਂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲਾਂ ਨੂੰ 100% ਅਪੰਗਤਾ ਵਾਲੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਿੱਥੇ ਮਾਨਸਿਕ ਅਪੰਗਤਾ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਮੁਆਵਜਾ ਦੇਣ ਸਮੇਂ ਉਦਾਰ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਅਪਣਾਉਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਮੁਆਵਜਾ ਦੇਣ ਸਮੇਂ, ਅਸੀਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਸਰੀਰਕ ਅਪੰਗਤਾ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖ ਰਹੇ ਹਾਂ ਪਰ ਇਸ ਮਾਨਸਿਕ ਅਪੰਗਤਾ ਅਤੇ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਵੀ। ਇਹ ਬੱਚੀ ਜਿੰਦਗੀ ਭਰ ਲਈ ਬਿਸਤਰੇ 'ਤੇ ਪਈ ਰਹੇਗੀ। ਉਸਦੀ ਮਾਨਸਿਕ ਉਮਰ ਇੱਕ 9 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੇ ਬੱਚੇ ਦੀ ਹੋਵੇਗੀ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਜਦੋਂ ਉਸਦਾ ਸਰੀਰ ਵਧੇਗਾ, ਉਹ ਇੱਕ ਛੋਟੀ ਬੱਚੀ ਹੀ ਰਹੇਗੀ। ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਅਜਿਹੀ ਕੁੜੀ ਨਾਲ ਨਿਪਟ ਰਹੇ ਹਾਂ ਜੋ ਸਰੀਰਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਤਾਂ ਇੱਕ ਔਰਤ ਬਣ ਜਾਵੇਗੀ ਪਰ ਮਾਨਸਿਕ ਰੂਪ ਵਿੱਚ 9 ਮਹੀਨਿਆਂ ਦੀ ਬੱਚੀ ਹੀ ਰਹੇਗੀ। ਇਹ ਕੁੜੀ ਆਪਣੇ ਦੋਸਤਾਂ ਨਾਲ ਖੇਡਣ ਤੋਂ ਵਾਂਝੀ ਰਹੇਗੀ। ਉਹ ਸੰਵਾਦ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ; ਉਹ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਆਨੰਦ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਮਾਣ ਸਕਦੀ; ਉਹ ਕਾਰਟੂਨ ਜਾਂ ਫਿਲਮਾਂ ਦੇਖ ਕੇ ਵੀ ਮਨੋਰੰਜਨ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ; ਉਹ ਬੱਚਪਨ ਦੀ ਮਸਤੀ, ਜਵਾਨੀ ਦੀ ਉਤਸ਼ਾਹ; ਵਿਆਹੁਤਾ ਜੀਵਨ ਦੇ ਆਨੰਦ; ਉਹ ਬੱਚੇ ਨਹੀਂ ਪਾ ਸਕਦੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਉਹ ਪਿਆਰ ਕਰ ਸਕੇ, ਛੱਡੋ ਪੋਤੇ। ਉਹ ਕਰੇਗੀ ਕੋਈ ਖੁਸ਼ੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਇੱਕ ਸਬਜ਼ੀ ਦੀ ਹੋਂਦ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਕੇਸ ਦੇ ਅਜੀਬ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਮਹਿਸੂਸ ਕਰੋ ਮਾਮਲੇ ਦੇ ਇੱਕ ਬਹੁਤ ਹੀ ਰੂੜੀਵਾਦੀ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਲੈ ਕੇ ਬਾਅਦ ਇੱਕ ਰਕਮ ਇਸ ਬੱਚੇ ਦੇ ਦਰਦ ਅਤੇ ਤਕਲੀਫ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ 15,00,000 ਰੁਪਏ।"

7. ਉਚ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਉਕਤ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਪੀੜਤ ਦੀ ਕਾਲਪਨਿਕ ਆਮਦਨ ਨੂੰ ਰੁਪਏ 15,000/- ਪ੍ਰਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਵਜੋਂ ਆਕਿਆ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਉਚਿਤ ਨਹੀਂ ਪਾਈ ਗਈ ਸੀ। ਇਹ ਦੇਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁੜੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਕਾਮਿਆ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ ਤੋਂ ਸੀ। ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਨੂੰ ਉਸ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਰੁਪਏ 4,846/- ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਸੀ। ਵਰਤਮਾਨ ਅਪੀਲ ਵਿੱਚ, 2010-11 ਲਈ ਕਰਨਾਟਕ ਰਾਜ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਡਿਊਲਡ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਅਧੀਨ ਨਾ ਆਉਣ ਵਾਲੇ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਲਈ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਜ਼ਦੂਰੀ 19.02.2007 ਨੂੰ ਗਜ਼ਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੀ ਸੂਚਨਾ ਤੋਂ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਅੰਸ਼ ਤੋਂ ਜਾਣੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ:

"24.ਕਿਸੇ ਵੀ ਸ਼ਡਿਊਲਡ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਵਿੱਚ ਨਾ ਆਉਣ ਵਾਲਾ ਰੁਜ਼ਗਾਰ

ਸੂਚਨਾ ਨੰਬਰ ਕੇ.ਏ.ਈ 79 ਐਲ.ਐਮ.ਡਬਲਿਊ 2005 ਮਿਤੀ 17.03.2006 ਗਜ਼ਟ ਮਿਤੀ 19.02.2007 ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਿਤ

2703 ਅੰਕ ਲਾਗਤ ਜੀਵਨ ਸੂਚਕਾਂਕ ਤੋਂ ਉੱਪਰ ਦਿੱਤੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ

ਜੀਵਨ ਯਾਪਨ ਭੱਤੇ: 3944+2703=[1234] ਅੰਕ

01-04-2010 ਤੋਂ 31-03-2011 ਤੱਕ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਅਤੇ ਵੀ.ਡੀ.ਏ.

ਸ ਚ ਈ ਡ ਯੂ ਐਲ

ਸ੍ਰ. ਨੰ.	ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ	ਵੱਖ-ਵੱਖ ਜ਼ੋਨ ਲਈ ਤਨਖਾਹ ਦੀ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ ਦਰ		
		ਬੁਨਿਆਦੀ	ਵੀਡੀਏ	ਕੁੱਲ
1	2	3	4	5
1	ਬਹੁਤ ਕੁਸ਼ਲ	2691.80	1116.90	3808.70
2	ਹੁਨਰਮੰਦ	2591.80	1116.90	3708.70
3	ਅਰਧ ਕੁਸ਼ਲ	2041.80	1116.90	3158.70
4	ਅਕੁਸ਼ਲ	1891.80	1116.90	3008.70

ਵੀਡੀਵੀਏ: ਸਾਰੇ ਕਰਮਚਾਰੀਆਂ ਦੀਆਂ ਸ਼੍ਰੇਣੀਆਂ: 2703 ਅੰਕਾਂ ਦੇ ਉੱਪਰ ਪ੍ਰਤੀ ਦਿਨ ਪ੍ਰਤੀ ਅੰਕ 3 ਪੈਸੇ।

8. ਇਸ ਲਈ, ਉਪਰੋਕਤ ਅਨੁਚਛੇਦ ਅਨੁਸਾਰ, 2010-11 ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਕੁਸ਼ਲ ਕਾਮਿਆ ਨੂੰ ਦੇਣ ਯੋਗ ਨਿਊਨਤਮ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੀ ਰਕਮ ਰੁ. 3708.70 ਹੈ। ਇਸ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਵਿੱਚ, ਹਾਦਸੇ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਨਿਊਨਤਮ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਨੂੰ ਰੁ.3700/- ਤੱਕ ਗੋਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਇਸ ਧਾਰਣਾ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਆਕਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਹੈ ਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਹੁਮਤ ਪ੍ਰਾਪਤ

ਕਰਨ ਦੇ ਬਾਅਦ ਕਮਾਈ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋਵੇਗਾ।

9. ਕੁਸ਼ਲ ਨਿਊਨਤਮ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੂੰ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਨੈਸ਼ਨਲ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ ਬਨਾਮ ਪ੍ਰਣੈ ਸੇਠੀ ਅਤੇ ਹੋਰਾਂ1 ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਭਵਿੱਖ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਲਈ 40% ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ।

10. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰੁ.3700/- ਜੋੜ ਕੇ 40%, ਜੋ ਕਿ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਰੁ.5180/- ਬਣਦਾ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਉਮਰ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ 18 ਦਾ ਗੁਣਕ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸਥਾਈ ਅਪੰਗਤਾ ਕਾਰਨ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਰੁ.11,18,880/- ਬਣਦਾ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, (3700+1480=5180) x 12 x 18।

11. ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੈਡੀਕਲ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟ ਅਨੁਸਾਰ, ਏਡਵਾਂਸਡ ਰਿਸਿਪ੍ਰੋਕੇਟਿੰਗ ਗੈਟ ਆਰਥੋਸਿਸ (ਏਆਰਜੀਓ) ਨਾਲ ਦੋਹਾਂ ਕੋਹਣੀਆਂ ਦੀਆਂ ਕ੍ਰਚਾਂ ਨਾਲ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਸਵੈ-ਚਾਲਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਹਾਲਤ ਪੂਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਜਲ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾਤਮਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 9 ਮਹੀਨੇ ਦੇ ਮਾਨਸਿਕ ਉਮਰ ਵਾਲੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਨਾਲ ਬਿਸਤਰ 'ਤੇ ਸੀਮਿਤ ਸੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਥੇ ਆਪਣੇ ਦੋਵੇਂ ਪੈਰਾਂ ਨੂੰ ਹਿਲਾਉਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਪੈਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਸੰਵੇਦਨਾ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ, ਪਿਸ਼ਾਬ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥਤਾ ਅਤੇ ਆਂਤ ਦੀ ਕਬਜ਼ ਅਤੇ ਬਿਸਤਰ ਦਾ ਜਖਮ ਹੈ।

12. ਨਿੱਜੀ ਸੱਟ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹਰਜਾਨੇ ਦਾ ਨਿਰਧਾਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਆਸਾਨ. ਮਾਨਸਿਕ ਅਤੇ ਸਰੀਰਕ ਨੁਕਸਾਨ ਦੀ ਗਣਨਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਪੈਸੇ ਪਰ ਪੀੜਤ ਨੂੰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਦਾ ਕੋਈ ਹੋਰ ਤਰੀਕਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਸਿਰਫ਼ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਰੀਰਕ ਸਥਿਤੀ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਬਾਕੀ ਦੇ ਲਈ ਇੱਕ ਸੇਵਾਦਾਰ ਦਾ ਹੱਕਦਾਰ ਹੈ ਉਸਦੀ ਜ਼ਿੰਦਗੀ ਦਾ ਭਾਵੇਂ ਉਹ ਸਹਾਇਕ ਦੀ ਮਦਦ ਨਾਲ ਤੁਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਜੰਤਰ. ਡਿਵਾਈਸ ਨੂੰ ਹਰ 5 ਸਾਲਾਂ ਬਾਅਦ ਬਦਲਣ ਦੀ ਵੀ ਲੋੜ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, 2 ਯੰਤਰਾਂ ਦੀ ਕੀਮਤ 10 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਦੇਣਾ ਜਾਇਜ਼ ਹੈ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ਼ ਆਪਣਾ ਬਚਪਨ, ਸਗੋਂ ਬਾਲਗ ਜੀਵਨ ਵੀ ਗੁਆ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸਨਮਾਨਿਤ ਕਰਨ ਦੀ ਲੋੜ ਹੋਵੇਗੀ। ਸਿਖਿਆ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੇ ਟੈਕਸੀ ਖਰਚਿਆਂ ਦੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਇਸ ਕਾਰਨ ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ ਕਿ ਜੀ ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਈਵਰ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਪੈਦਾ ਕਰਨਾ ਅਸੰਭਵ ਹੈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਟੈਕਸੀ ਡਰਾਈਵਰ. ਅਜੇ ਵੀ ਅੱਗੇ, ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਨੂੰ ਇਹ ਅਹਿਸਾਸ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਬੱਚੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਜਿਸ ਦੀਆਂ ਲੱਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪੂਰੀ ਸੰਵੇਦੀ ਨੁਕਸਾਨ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇ ਬੱਚੇ ਦੇ ਮਾਪੇ ਉਸਨੂੰ ਇੱਕ ਟੈਕਸੀ ਵਿੱਚ ਲੈ ਗਏ ਹਨ, ਸ਼ਾਇਦ ਇਹ ਉਹਨਾਂ ਲਈ ਇੱਕੋ ਇੱਕ ਵਿਕਲਪ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ, ਅਸੀਂ ਇੱਕ ਰਕਮ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਢੋਆ-ਢੁਆਈ ਦੇ ਖਰਚੇ ਵਜੋਂ 2 ਲੱਖ ਰੁਪਏ।

13. ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਕੋਈ ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਦੇਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ "ਭੋਜਨ ਅਤੇ ਪੋਸ਼ਣ ਜਾਂ ਬਚਪਨ ਦੇ ਨੁਕਸਾਨ ਵੱਲ" ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਖੜ੍ਹਾ ਹੈ ਹੋਰ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਸਿਰਲੇਖਾਂ ਅਧੀਨ ਮੁਲਾਂਕਣ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਾਜਲ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਨ ਦੇ ਹੋਰ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਸਲੇ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਮੁਆਵਜ਼ਾ, ਭੁਗਤਾਨ ਯੋਗ ਰਕਮ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੋਵੇਗੀ:

	ਸਿਰ	ਰਕਮ
ਏ	ਜੀਵਨ ਲਈ ਸਥਾਈ ਅਪਾਹਜਤਾ (3700+1480-5180) x 12 x 18 ਦੇ ਕਾਰਨ ਭਵਿੱਖ ਦੀ ਕਮਾਈ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ	11,18,880/- ਰੁਪਏ
ਬੀ	ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚੇ	5,74,000/- ਰੁਪਏ
ਸੀ	ਭਵਿੱਖ ਦੇ ਡਾਕਟਰੀ ਖਰਚੇ ਅਰਥਾਤ 2 ਡਿਵਾਈਸਾਂ ਦੀ ਖਰੀਦ ਲਈ	10,00,000/- ਰੁਪਏ
ਡੀ	ਦਰਦ, ਦੁੱਖ ਅਤੇ ਸਹੂਲਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ	ਰੁ. 10,00,000/-
ਈ	ਵਿਆਹ ਦੀਆਂ ਸੰਭਾਵਨਾਵਾਂ ਦਾ ਨੁਕਸਾਨ	3,00,000/- ਰੁਪਏ
ਐੱਫ	ਇੱਕ ਅਟੈਂਡੈਂਟ ਚਾਰਜ (3700x12x18)-7,99,200/- ਬੰਦ	8,00,000/- ਰੁਪਏ
ਜੀ	ਆਵਾਜਾਈ ਦੇ ਖਰਚੇ	2,00,000/- ਰੁਪਏ
	ਕੁੱਲ	49,92,880/- ਰੁਪਏ
	ਗੋਲ ਬੰਦ	49,93,000/- ਰੁਪਏ

14. ਰੁਪਏ 49,93,000/- 14. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਮੁਆਵਜ਼ਾ ਰੁਪਏ 49,93,000/- ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਦੁਆਰਾ

ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਅਤੇ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੁਆਰਾ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਵਿਆਜ ਨਾਲ ਆਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਕਿ 7.5% ਪ੍ਰਤੀ ਵਰ੍ਹੇ ਹੈ, ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਦਾਖਲ ਕਰਨ ਦੀ ਤਾਰੀਖ ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ ਅਦਾਇਗੀ ਤੱਕ।

15. ਚੂੰਕਿ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਇੱਕ ਨਾਬਾਲਗ ਹੈ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਨੁਸਾਰ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ, ਕੇਰਲ ਸਟੇਟ ਰੋਡ ਟ੍ਰਾਂਸਪੋਰਟ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ, ਤਿਰੁਵਨੰਤਪੁਰਮ ਬਨਾਮ ਸੁਸੰਮਾ ਥਾਮਸ ਅਤੇ ਹੋਰ, ਰੁਪਏ 10,00,000/- ਦੀ ਰਕਮ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਪਿਤਾ ਨੂੰ ਉਸ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਵਜੋਂ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਜੇਕਰ, ਰੁਪਏ 10,00,000/- ਤੋਂ ਵੱਧ ਰਕਮ ਪਹਿਲਾਂ ਹੀ ਦਿੱਤੀ ਜਾ ਚੁੱਕੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਉਕਤ ਰਕਮ ਨੂੰ ਅਡਜਸਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਬਾਕੀ ਰਕਮ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਾਂ ਇੱਕ ਤੋਂ ਵੱਧ ਫਿਕਸਡ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਰਸੀਦਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਵੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਤਾਂ ਜੋ ਵੱਧ ਤੋਂ ਵੱਧ ਵਿਆਜ ਦਰ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਸਕੇ। ਵਿਆਜ ਦੀ ਰਕਮ ਹਰ ਮਹੀਨੇ ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੇ ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨੂੰ ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਦੀ ਨਾਬਾਲਗਤਾ ਦੌਰਾਨ, ਸਰਪ੍ਰਸਤ ਨੂੰ ਮੈਡੀਕਲ ਰਾਇ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ, ਜੇਕਰ ਕੋਈ ਵੱਡਾ ਮੈਡੀਕਲ ਖਰਚਾ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਰਕਮ ਕੱਢਣ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਹੋਵੇਗਾ।

16. ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪੀਲਾਂ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਖਰਚੇ ਦੇ ਨਾਲ ਸਵੀਕਾਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਬਿਭੂਤੀ ਭੂਸ਼ਣ ਬੋਸ

ਅਪੀਲਾਂ ਮਨਜ਼ੂਰ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ । ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

Vasu Gupta
Advocate